

Contribution of Turkish Language Classes at Affective Development for Higher Education Students

Berrin SARITUNÇ¹

Received: 02 March 2016, Accepted: 31 May 2016

ABSTRACT

Through education, students' cognitive, affective and psychomotor skills are tried to develop. Affective aspect of education is discussed more frequently in recent years. These studies and events related to train students' character are more in primary and secondary level than higher education. Implementation efforts and scientific researches about affective development of the students at the higher education started. The overall objective of this research, is that to learn what the contribution of Turkish language courses is on affective development of students who are grown in higher education institutions in Turkey. In this context, practices and results at the University of Uludağ are discussed. Surveyed in Turkish language courses, etc. to and ways through the students have been It is found that Turkish language courses contribute positively to the affective development of the students by doing research on a topic in, presentations, participating in joint projects etc, and through implicit program.

Keywords: Turkish Language Courses, Higher Education, Affective Development.

EXTENDED ABSTRACT

Through education, students' cognitive, affective and psychomotor skills are tried to develop. Affective aspect of education is discussed more frequently in recent years. These studies and events related to train students' character are more in primary and secondary level than higher education. As we know, schools are "the place" for channeling previous peoples' experience, true knowledge through their accumulated knowledge, good and positive values and useful skills. And education takes place in these important places. For development of a student, there are primarily two ways we see first. Social duty is to make students social and the continuity of society by channeling of social values and culture to students where they live in. Individualistic duty is to raise the individual according to necessities of time by equipping him with knowledge, skill and technology.

Implementation efforts and scientific researches about affective development of the students at the higher education started. The overall objective of this research, is that "to learn what the contribution of Turkish language courses" is on affective development of students who are grown in higher education institutions in Turkey. The language, is the main part of the communication. for channeling accumulated knowledge and emotions from a generation to another one and making society to get the consciousness of a nation, is a very important tool. With this notion, improving of written and verbal expressions of the student, giving language awareness and language love and bringing in the national identity and the national personality are being targeted by giving Turkish Language lesson which is mandatory for two educational semesters in all higher schools and universities of Turkey.

To understand society's problems comes through understanding of that society's language which is possible by learning and comprehending of that language. The language reflects the history of the society which it has been used in. For this reason, it educates the student to accept and absorb the language in his individuality in order to see the world from a different perspective. For this new way of looking students should learn the progress of the language from past to future by the history of the work of art. By this way, they should get visual acquisitions too.

In this context, practices and results at the University of Uludağ are discussed. Surveyed in Turkish language courses, etc. to and ways through the students have been It is found that Turkish language courses contribute positively to

¹Lecturer, Uludağ University, bsaritunc@uludag.edu.tr

the affective development of the students by doing research on a topic in, presentations, participating in joint projects etc, and through implicit program.

Yükseköğretimde Türk Dili Derslerinin Öğrencilerin Duyuşsal Gelişimine Katkısı

Berrin SARITUNÇ¹

Başvuru Tarihi: 02 Mart 2016, **Kabul Tarihi:** 31 Mayıs 2016

ÖZET

Eğitim yoluyla öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerileri geliştirilmeye çalışılmaktadır. Eğitimin duyuşsal yönü de son yıllarda daha sık ele alınmaktadır. Öğrencilerin karakterlerini eğitmeye yönelik olan bu çalışmalar doğrultusunda yükseköğretim düzeyinden çok, ilk ve ortaöğretim düzeyinde programlı etkinlikler düzenlenmektedir. Yükseköğretim düzeyinde de öğrencilerin duyuşsal gelişimini destekleyici uygulama çabalarıyla bilimsel araştırmalara yer vermeye başlandığı görülmektedir. Bu araştırmanın genel amacı, Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında yetiştirilmekte olan öğrencilerin duyuşsal gelişimine Türk Dili dersinin katkısının ne olduğunu öğrenmeye çalışmaktır. Bu kapsamda Uludağ Üniversitesinde yapılan uygulamalar ve sonuçları ele alınmıştır. Araştırma kapsamında Türk Dili dersinde bir konu hakkında araştırma yapma, sunum yapma, ortak projelere katılma vb. yollarla ve örtük program yoluyla öğrencilerin duyuşsal gelişimine olumlu katkı sağlandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Dili Dersi, Yükseköğretim, Duyuşsal Gelişim.

1. Giriş

İnsanlar ihtiyaçlarını gidermek, kendilerini ifade etmek amacıyla diğer insanlarla iletişim kurmuş ve bazı davranışlar kazanmışlardır. Kazanılan bu davranışlar bireyin ihtiyaçlarını gidermiş ve topluma yeni katılan bireylere aktarılmıştır. Eğitim kurumları toplumun günümüze kadar biriktirdiği bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin yeni nesillere aktarıldığı ya da onların bu bilgi, duygu ve becerilere bir rehber gözetiminde kendi çabalarıyla ulaşmalarının sağlandığı kurumlardır. Bu yönüyle bakıldığında okullar, geçmişte yaşayan bireylerin tecrübeleri, bilgi birikimleri sonucunda oluşturduğu doğru bilgilerin, iyi değerlerin ve işe yarayan becerilerin aktarıldığı yerlerdir. Eğitim, modern anlamdaki devletlerin kurulmasıyla hükümetlerin asli görevlerinden biri hâline gelmiştir. Bu görevi yerine getirmek için de devletler, kurumlar oluşturmuş; iyi insan, görev ve sorumluluklarını bilen vatandaş, çağın gereklerine uygun işgücü yetiştirmeye çalışmıştır. Bu durum okullara toplumsal ve bireysel olmak üzere, iki farklı görev yüklemiştir. Toplumsal görev, öğrencilere içinde bulunduğu toplumun kültürünü ve değerlerini aktararak sosyalleşmesini ve toplumun devamlılığını sağlamaktır. Bireysel görev ise, bireyi çağın gereklerine göre bilgi, beceri ve teknoloji ile donatılmış şekilde yetiştirmektir.

Toplumsal değişimler okulda ders vermenin dışında farklı uygulamaların da olmasını zorunlu hale getirmiştir. Bilginin yanında öğrencilerin ruh ve beden sağlığına sahip bireyler olarak yetişmeleri önemlidir. Kişiliğin kazanılması bilgilerin öğrenilmesi kadar basit ve belirgin değildir. Yaşanılan çevre şartları, çevrede cereyan eden bütün olay ve olgular kişiliğin şekillenmesinde önemli etkiler yapmaktadır. Hem çevresel faktörlerin öğrenci üzerindeki etkileri hem de öğrenciler arasında var olan bireysel farklılıklar eğitimde ayrı bir ilgi alanı oluşturmaktadır (Cebeci, 2012, s. 17).

Okul öncesinde ve okul çağında çocukların ve gençlerin duyuşsal gelişimi yukarıda da izah edildiği giderek daha fazla önem arz etmektedir. Konu kapsamında bazı tanımlara bakılacak olursa; Gelişim: “Zaman içinde yapıda, düşüncede veya biyolojik ve çevresel etkilere bağlı olarak insan davranışlarındaki değişimler ve süreklilik olarak tanımlanır.” (Bayhan, Artar, 2005, s. 9). Duyuş: “Duyuş” un geniş ölçüde kabul edilen bir tanımı yok ise de, genel olarak duygular ve coşkularla ilgili, akıl ve mantığın zıddı olarak anlaşılmaktadır. Biliş veya mantık zihinle ilgili olarak düşünülürken, duyuş’un kalple ilgili olduğu düşünülür (Bacanlı, 2006, s. 7). Duyuşsal Gelişim/ Duyuşsal Alan: Duyuşsal davranışlar, insanın duygularıyla ilgili olan davranışlardır. İnsanlara kazandırılmak istenen duygular, tercihler, değerler, ahlaki kurallar, istek ve arzular, güdüler, yönelimler ve benzerleri duyuşsal davranış kapsamına girebilir. Özellikle, duyuşsal eğitim denildiğinde ahlak eğitimi, değer eğitimi, karakter eğitimi, barış eğitimi,

¹Okutman, Uludağ Üniversitesi, bsaritunc@uludag.edu.tr

demokrasi eğitimi, kişiler arası ilişkiler veya insan ilişkileri eğitimi, sosyal beceri eğitimi ve benzerlerini çağrıştırdığı söylenebilir (Semerci, Özer, 2004, s. 2).

Duyuşsal eğitim sanat ve insani bilimleri, değer, tutum ve inançlar gibi psikolojik yapıları ve karakter gelişimini içerir. Okullarda öğrenciler bilişsel alanın yanında, insanlara karşı saygı göstermek, hoşgörülü olmak, başarılı olmak ve yardımsever olmak gibi değerleri, trafik kurallarına uymak gibi toplumsal kuralları, derslere veya öğretmenlere karşı olumlu tutum geliştirmeyi ve karşılaştıkları durumlara tavır almayı öğrenirler (Akbaş, 2004, s. 29). Öğrencilerin duyuşsal alanla ilgili gelişimlerine yönelik çeşitli bilim dallarında çalışmalar yapılmıştır. Yükseköğretim kademesiyle ilgili çalışmalar olmakla birlikte bu araştırmalar araştırmacılar tarafından yeterince ilgi görmemiştir. Bu durum konunun önemini ortaya koymaktadır. Bu çalışmanın da amacı yükseköğretimde öğrencilerin duyuşsal gelişimine katkı sağlayabilecek uygulamaları Türk Dili dersi özelinde ortaya koymaktır. Toplumsal değişim süreci üniversiteleri de derinden etkilemiştir. Yükseköğretim, 21. yüzyılda yaşanan gelişmelerin zemin hazırladığı yeni şartlarda eğitimli insan yetiştirme konusunda üstlendiği rol dolayısıyla hem ulusal, hem de uluslararası boyutta önem kazanmıştır. (Sakınç, Aybarç Bursalıoğlu 2012, 92)

Yeni icatlar, keşifler insanın başını döndürmekte, yaşama tarzını, hayat düzenini daha da karmaşık hale getirmektedir (Öcal, 2004, s. 86). Meydana gelen değişimler, insanlığın refahını artırmış ancak kültürel boyutta değerleri önemli çıkmazlarla karşı karşıya gelmiştir.

Bu olumsuz gelişmeler toplumun yapısını tahrip eder hale gelmiştir. Toplumsal bir kurum olan okullar da bu durumdan etkilenmektedir. Eğitim sisteminin genel amaçları içerisinde yer bulan değerlerin, öğrenciler tarafından kazanılıp kazanılmadığını test etmeye ihtiyaç vardır. Çünkü okullarda bilişsel davranışlara ulaşma düzeyleri devamlı kontrol edilirken, duyuşsal davranışlar planlı bir şekilde kazandırılmamakta ve ölçülmemektedir (Akbaş, 2004, s. 30).

Duyuşsal alandaki öğrenmelerin tümünde ve değerlerin öğrenilmesinde içselleştirme önemli bir yer tutar. Birey, herhangi bir değeri içselleştirdiğinde onu benimseyerek davranır. Duyuşsal alan öğrenmelerinde, alt basamaktan yukarı doğru çıktıkça kişideki tutarsızlıklar, şüpheler ve çelişkiler ortadan kalkmakta ve son basamakta kazanılmış değerler kişinin hayatına yön veren rehber ilkeler haline gelmektedir. Duyguların bireylerin kendilerini ifade etmeleri bakımından önemli olduğu düşünülürse, bu özellik eğitim açısından da büyük önem arz etmektedir. Çünkü birey; bedeni, zihni ve duygularıyla bir bütündür (Durdu, 2013, s. 1). Üniversitelerin, bireylerin birbirleriyle ve toplumla ilişkilerini şekillendirmede kuvvetli bir etkisi vardır. Bununla birlikte üniversite hem öğrencilerin hem de toplumun yararına temel insani nitelikleri geliştirmek için birçok fırsata sahiptir (Bakioğlu, Sılay, 2013, s. 99). Yükseköğretimdeki dersler de bu çerçevede değerlendirilmelidir.

İletişimin en temel unsuru olan dil, duygu ve düşüncelerin nesilden nesile aktarılmasını sağlayan, topluma millet olma şuuru kazandıran önemli bir araçtır. Türkiye’de tüm yüksek okul ve fakültelerde iki eğitim-öğretim döneminde okutulması zorunlu olan Türk Dili dersi ile öğrencinin yazılı ve sözlü anlatım becerilerinin geliştirilmesi, dilden yola çıkarak ulusal kimlik ve benliğin kazandırılması, dil bilinci ve ana dil sevgisi verilmesi hedeflenmektedir.

2. Yöntem

Yükseköğretimde Türk Dili dersi örneğinde öğrencilerin duyuşsal gelişimine katkı sağlayıp sağlamayacağı araştırmanın temel problemidir. Bu kapsamda 2013-2014 yıllarında Uludağ Üniversitesindeki Türk Dili Dersleri ve uygulamalarıyla ilgili inceleme yapılmıştır. Uygulama ve gözlemler 2013-2014 yılı Uludağ Üniversitesinde Türk Dili dersini alan öğrencilerle yapılmıştır. Bu çalışma tarama modelinde hazırlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlihazırda var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2006). Literatür taraması, gözlem ve görüşme yapılmıştır. Görüşmeler 2014 yılının Haziran ayında yapılmıştır. Dersi alan öğrencilere “Türk Dili dersinde elde ettiğiniz kazanımları yazınız” şeklinde soru sorulmuştur. Kayıt altına alınan metinler düzenlenmeden aktarılmıştır. Elde edilen bulgular betimsel analiz yöntemiyle ele alınmıştır. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin daha önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan

bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003). Betimsel analiz dört aşamadan oluşmaktadır. (Altunışık, Çoşkun, Yıldırım, Bayraktaroğlu, 2010 s:322)

- Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma,
- Tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi,
- Bulguların tanımlanması,
- Bulguların yorumlanması

3. Bulgular

Yükseköğretimde Türk Dili derslerinde çağın sürekli ilerleyen şartlarına uygun olarak farklı alanlarda öğrenim gören gençlerde ana dil sevgisini ve bilincini geliştirmek, dil-düşünce bağlantısını vurgulamak, bilimsel alanda üretken, yaratıcı ve ana dilini doğru kullanabilen çağdaş bilgilerle donanmış bireyleri dil ve edebiyat tarihi yönünden aydınlatmak amaçlanmaktadır. Bununla birlikte Türkçeyi doğru ve iyi kullanabilme, dil kültür -toplum ilişkisini göstererek dil bilincini geliştirebilme, duygularını, düşüncelerini, bilgilerini, beklentilerini, yaşadıklarını, sözlü ve yazılı anlatabilme, sözcük dağarcığının geliştirilmesi, yazı türlerini uygulayabilme, sözlü ve yazılı metinlerinin uygulanabilmesi, Türkçe bilim sanat ve kültür yayınlarını okuyup anlayabilme, Türk- Dünya edebiyatı ve düşünce tarihinden seçilmiş örnek metinleri karşılaştırabilme, bilim, sanat ve kültür alanında Türkçe metinler üretebilme gibi kazanımlar da mevcuttur. İnsan, organlarını kullanarak sesleri çıkarıp konuşması yönüyle, dil psiko-motor becerilerle ilgilidir. Derslerde bilişsel beceriler edinilir. Türk Dili dersi kazanımlarına bakıldığında, bazılarının dolaylı bazılarının doğrudan duyuşsal becerilerle ilgili olduğu görülmektedir.

Türk Dili dersi kapsamında öğrencilerin okuduğu bölümlerle ilgili Türk şair ve yazarlardan örnekler seçilerek eser incelemesi yapılmış, şair ve yazarların fikir yapıları incelenmiş, dil ve anlatım yönünden irdelemeler yapılmış, ünlü Türk şair ve yazarlardan örnekler seçilerek ilgili videolar izlettirilmiş, bu bağlamda çeşitli seminerlere katılım sağlanmıştır. Bununla birlikte İlahiyat Fakültesi öğrencilerine Peyami Safa'da dil-medeniyet-ahlak-din-aile kavramları üzerinde çalışmalar yaptırılmış; Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerine Özen Yula ve Memet Baydur'un tiyatro eserlerinde İstanbul ve ölüm teması incelettirilmiştir. Bu çalışmalar dışında müfredat dâhilindeki konular (dil aileleri, Türkçenin tarihi gelişimi, kültür ve dil gibi konularla; yazım ve noktalama kuralları, anlatım bozuklukları, bilgi şöleni, panel, konferans gibi sözlü anlatım türleriyle makale, deneme, gibi yazılı anlatım türleri) gerek bireysel gerekse grup halinde araştırılmış, sınıf karşısında sunulmuş ve yazılı halde teslim edilmiştir. Dönem sonunda öğrencilerin ders kazanımları ile ilgili yapılan görüşmelere örnekler aşağıda verilmiştir:

Türk Dili dersi kesinlikle gerekli bir derstir. Toplumsal iletişimi geliştiren, kendine güven kazandıran, teknik araştırma yöntemlerini öğreten, Türk dilinin doğru kullanımı gibi birtakım kazanımlar sağlayan bir derstir. (20 yaş, Kız, İlahiyat Fakültesi).

Tarihini bilmeyen günü anlayamaz denir ki bir dilin yaşamış olduğu süreci bilmeyen biri de dilin önemini, kullanımını, geçirebileceği değişimleri anlayamaz. Kendi dilini bilmeyen tarihini anlayamaz, bir dilin tarihi süreçteki gelişimini bilmeyen de kullandığı dili anlayamaz. Bir dil; bir tarih bir edebiyattır ki insanın geçmişini gününü geleceğini yansıtan.(23 yaş, Erkek, Kamu Yönetimi).

Toplumsal sorunları anlayabilmek toplumun dilini bilmekle gerçekleşmiş olur ki bu da dilin yeterince kavranmasıyla ortaya çıkar. Böyle bir dersin varlığı sempozyumlara katılım hakkını ortaya koyarken, sempozyumlardan farklı perspektif edinmeyi ve toplumsal sorunları anlayıp çözümsel hareket etmeyi öğretir.(20 yaş, Kız, İşletme).

Dil ve Türk Dili, açıkçası şöyle belirtmek isterim ki; Türkçe sadece konuştuğumuz biçimiyle Türkiye'de varolan bir dil değildir. Bu sebeptendir ki, Türkçenin gelişen kollarını bilmek, yeni coğrafya ve kültür çevresinde oluşturulan eserleri okuyup anlamayı sağlar ve bu şekilde toplumsal kaynaşmayı ortaya koyar. Sonuç olarak bir ders insana bu kadar çok gelişim katabilir. (25 yaş, Erkek, Güzel Sanatlar Fakültesi).

Türk Dilini bilmek bizim Orta Asya'ya, atalarımıza yakınlaşmamıza yardımcı olur. Onları tanımamızı, yaptıklarını, yaşayışlarını, kültürel etkileşimlerini bilmemizi sağlar. Türk Dili aynı zamanda komşuları olan Çin ve Avrupalı medeniyetlerin (Pers, Bizans) birbirleriyle ilişkilerinden de bahseder. Savaşlardan, siyasi olaylardan, kültürel etkileşimlerden bizleri haberdar eder ve bize o dönemin krokisini

çizdirebilecek niteliktedir. Eski Türk kaynaklarına baktığımızda başta Orhun Kitabeleri olmak üzere, o dönemin siyasi gelişmeleri hakkında yeterli bilgi kaynağı sağlayabilecek niteliktedir. O kitabeleri okumak ise o dili bilmekten geçer. O dili öğrendiğimizde ise, biz, o döneme ait siyasi, ekonomik, kültürel anlamda aydınlanmış oluruz.(20 yaş, Erkek, İlahiyat).

Türk Dili insanın tabiatla barışmasına vesiledir. Başka hangi dilde vızıldamak, çağlamak, hışırdamak gibi doğanın seslerini kalbimize duyuran kelimeler vardır? Türk Dili çirkinliklerde bile güzellik bulmayı öğretir, çirkin kelimesindeki sessizleri bağlayan ince hafif ve kötüyü bile güzel söyleten bu kelime buna örnektir. (19 yaş, Kız, Orhangazi Meslek Yüksekokulu).

Türk Dili okuduklarımızı, dinlediklerimizi tam ve doğru şekilde anlayabilmeyi, anladıklarımızı ve okuduklarımızı akıcı bir şekilde sözlü ve yazılı ifade edebilmeyi okumayı alışkanlık haline getirerek sözcük dağarcığımızın zenginleşmesini, sınıfta öğrendiklerimizi kullanarak toplum içinde rahat ve etkili konuşma yapabilmemizi, en önemlisi de Türk Dili kurallarını öğrenerek dilimizi doğru şekilde kullanmamıza yardımcı oldu. (19 yaş, Kız, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili dersi konuşurken karşı tarafta farkındalık yaratmayı, daha düzgün ve seçerek konuşmaya yardımcı oldu. (19 Yaş, Kız, Ziraat Fakültesi).

Bireyler arasındaki iletişimi kuvvetlendirdi. Dilin gelişimini ve tarihimizi öğrenmemizi sağladı. (21 yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi).

Bazı noktalama işaretlerinin nerde kullanıldığını karıştırıyordum ama artık birçoğunu biliyorum. (23 yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi)

Türk Dili anlatım yazım ve aktarım açısından birçok şey kattı. Mesela daha açık akıcı ve yalın bir anlatım kazandırdı. Dağarcığımdaki eksik bilgileri tamamlayıp yeni bilgiler ekledim. (21 yaş, Kız, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili toplumsal sorunları, ahlaki toplumun temelini anlamaya ve uygulamaya başladığımız derstir. Kesinlikle zorunlu olması gereken bir ders olduğuna inanıyorum. 12 senedir bu dersi almaktayım. Hayatımızın her anında beraber olduğumuz bu ders içinde olduğumuz bu toplumun olmazsa olmazlarından biridir. Evrensel olan bu dil dünyanın az rastlanan güzellikleri arasında gelir. (20 yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi).

Bir toplumu anlayabilmek için o toplumun kültürünü ve dilini bilmek gerekir ki dil ve kültür bize o toplumu yansıtır. (18 yaş, Kız, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili bir ders olarak değil özellikle hocamızın bize derse katılımımızı sağlaması açısından çok şey kattığını düşünüyorum. Gerek derste iştirakimizi sağlayarak konuları interaktif şekilde işleyerek hem özgüvenimizi hem derse olan ilgimizi artırarak ve derste hayattan canlı örnekler vererek bunu başardı. Bu ders kesinlikle zorunlu olması gereken bir derstir ve dersi veren hocanın hocamız gibi aktif olması bunda en büyük etkidir. (20 yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi)

Türk Dili dilimizi geliştirmeyi duygu ve düşüncelerimizi doğru bir şekilde ifade edebilmeyi dilekçe yazabilmek gibi hayatın her alanında kullanabileceğimiz gerekli olan kazanımları öğrenebilmemize vesile oldu. (20 Yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili bana Türkçenin hangi dil ailesinden geldiğini, yazım ve noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanabilmeyi, cümlelerin öğelerini ve kelimelerin anlamlarını öğretti. (20 Yaş, Erkek, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili dersi doğru ve etkili konuşmayı, okuduklarımızı ve anladıklarımızı doğru şekilde ifade edebilmeyi, kurallara uygun şekilde yazabilmemizi sağladı. (19 Yaş, Kız, Ziraat Fakültesi).

Türk Dili dersi, avam diline düşen Türkçemdeki yanlışların farkına varmak hususunda faydalı oldu. Ayrıca Türk Dilinin günümüze gelene kadar hangi aşamalardan geçtiğini ve son şeklini aldığını öğrenme fırsatı verdi. Türk Dilindeki zenginliği bir kez daha anlama imkânı sundu ve Türk Dili dersi ile birlikte Türklerin tarihini de öğrenmiş buldum. Çünkü dil, bir toplumun tarihinin özünü oluşturur. En önemlisi de kendi dilime daha fazla önem vermem gerektiğinin farkına vardırı.(23, Kız, İlahiyat Fakültesi).

Türkçenin doğru kullanılması, görüşleri ifade yeteneğinin ziyadeleşmesi ve bunların inkişafı, kompozisyon yazma becerilerinin gelişmesi, düzgün bir diksiyona sahip olma, kendini ifade etmede kolaylık sağlamıştır. Biraz daha içeriğinin değiştirilmesi ve de geliştirilmesi cihetinden çalışma yapılabilir.

Öğrencilerin bu sayede daha fazla anlatım becerileri gelişmiş olur. Ayrıca bu dersi veren eğitimcinin ciddi araştırmalarla yönetilmesi ve bu konuda araştırma içerisinde bulunması bu dersin gelişmesine büyük bir katkı sağlar.(22 Yaş, Kız, Eğitim Fakültesi Din Kültürü Bölümü).

Ben bir mimar adayı olarak size biraz bilgi vereyim. Belirli projelerde çizimler yaparsınız. Çizim işimizin büyük bir parçası elbette ama karşı tarafın talebini anlayamadığımız takdirde yaptığımız en mükemmel çizim dahi karşı tarafın talebini karşılamaz. Anlayamadığınız projenin çizimi size başarıyı ne yazık ki getirmez. Burada da sağlıklı bir Türkçe konuşmak önemlidir. (20, Kız, Mimarlık Fakültesi).

Türk Dili dersi bence kesinlikle gereklidir. Toplumun işleyişini sağlayan asıl faktör bireydir ve Türk Dili dersi bireyler arası iletişimi sağlar. Toplumun dinamik yapısının işleyişini sağlar. Bizim asıl ilgi alanımız bilinen üzerine insandır ve iletişim kurulamayacağı ya da hatalı kurulacağı takdirde sonuçlar farklılık gösterebilir. Burada gerekliliği ve önemi ortadadır. (19 Yaş, Kız, Tıp Fakültesi).

Türk Dilinin önemini size kendi alanımdan anlatmak isterim. Tarih geniş ve parçalar bütünlüğünde oluşur yani belirli parçaların bir araya getirilip karşı tarafa aktarılması diyebiliriz. Burada bu parçalar ne kadar çok olursa olsun aktaramadığınız takdirde anlamını yitirir. Burada Türk Dilinin öneminin gözler önüne seriyor. Yani Türk Dili eğitimi almış tarihçiler daha sağlıklı bir geçmişi yansıtır.(21 Yaş, Kız, Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü).

Hiç şüphesiz edebiyat başlı başına bir sıradır. Hem de ikliminde türlü meyvelerin yetiştirebildiği, ruha tarifi mümkün hazlar veren, sanatçısının dahi içinde kaybolabileceği kadar derinlikli bir sıradır. Üzerine sayfalarca söz söylenebilecek manaların, sadece iki mısraya sığdırılabileceğine şahit olduk. Halk edebiyatı başlığı altında topraklarımızda yaşayan insanların manevi samimiyetlerini, ahlaki değerlerini ve his dünyalarındaki duruluğu hiç kaybetmediklerini öğrendik. İşte bu yüzden Türk Dili gereklidir.(20 Yaş, Erkek, Sağlık Yüksek Okulu).

Edebiyat, bir toplumun geçmişini en iyi yansıtan araçtır. Çünkü her dönemin ayrı yazarı ayrı şairleri vardır ve her sanatçı kendi dönemini edebiyatta yer edinerek ilerlemiştir. Türk Dili ve Edebiyatı olması gereken bir derstir. Gelecek her nesle geçmişi yansıtacak bir ayna görevindedir. (19 Yaş, Kız, İslami İlimler Fakültesi).

Ben bir sınıf öğretmeni olarak Türk Dili dersinin bana çok katkı sağladığını düşünüyorum. Çünkü ilkokula başlayan bir çocuk kendi ağzına, şivesine göre konuşur. Hatta Türkçeyi hiç bilmeyen çocuklar bile olabilir. Ben bir sınıf öğretmeni adayı olarak Türk Dilimizi onlara anlatan bir model olabilmemiz için Türkçeyi iyi kullanmamız gerektiğine inanıyorum. (22 Yaş, Kız, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü).

Bir Maliyeci olarak bir insandan neden vergi istediğimi belirtmem dolayısıyla dilimi iyi kullanmam gerekir yoksa vatandaş boş bir nedenden dolayı veya kandırıldığını düşünerek vergisini vermeyebilir ve bu da toplumda bir nevi kaosun çıkması demektir. Bu yüzden Türk Dili dersinin bana çok şey kattığını düşünüyorum.(22 Yaş, Kız, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi).

Açıkçası ben Türk Dilini kelime hazinesi bakımından değerlendirmek istiyorum. Örneğin; iyi bir çeviri yapmak için Türk Dilindeki kelime hazinemizin çok geniş olması lazım. Bizim çevireceğimiz eseri daha çekici bir hale getirmemize yardımcı olur.(22 Yaş, Erkek, Eğitim Fakültesi İngilizce Bölümü).

4. Tartışma

Yükseköğretimde diğer bir deyişle üniversitelerde öğretim elemanı- öğrenci, öğrenci-öğrenci, öğrenci-toplum, öğrenci-yaşadığımız dünya etkileşimi çok önemlidir. Gözlemlerde ve görüşmelerde elde edilen verilere göre, Türk Dili dersi, derste yapılan uygulamalar sonucunda öğrencilerin sosyalleşmesine önemli katkı sağlamaktadır. Güven (2002) ye göre sınıfların kalabalık olması, derslerin yeterince verimli olmaması ve tek düze işlenmesi, yükseköğretimde seçenekleri ve arayışları da beraberinde getirmektedir. Yükseköğretim kurumları iletişim ve bilgi teknolojilerinin kullanımını özendirilmektedir. Yüksek öğretim kurumları artık öğrencilerin eğlenerek öğrenmesi, kültürlenmesi ve sosyal etkileşimleri bağlamında yeni teknolojilerden daha fazla ve yaygın yararlanmak durumundadırlar. İdari işler ve eğitim uygulamalarında teknolojiyen faydalanılmasının önemli katkıları bulunmaktadır. Fakat bunların hiçbiri, gerçek öğretmen-öğrenci etkileşiminin yerini tutamamaktadır. Yükseköğretim dâhil okul, aile kurumundan sonra

bireylerin sosyalleşmesinde öne çıkan temel kurumlardandır. Okulların bu görevi ve kendilerine has kültürel yapıya sahip olması bireylerin bu kültürel yapının öngördüğü biçimde sosyalleştirilmelerini gerekli kılmaktadır.

Diğer bir kazanım ise öğrencinin bireysel ve grupla çalışma becerilerini kazanmasıdır. Öğrenci hem beceri kazanmakta hem de sosyalleşmektedir. Öğrencilerin okuduğu bir metni farklı bakış açılarıyla özellikle hayattaki bir kısım olaylar ve olgularla birlikte değerlendirmesi önemli bir kazanımdır. Öğrencilerin bazı etkinliklere katılması, gerekli planlama, işbölümü ve uygulamaları yapması, öğrencinin yaşam becerilerine katkıdır. Öğrencilerin yaptıkları araştırmalar, ödevler ve sunumlar yoluyla kelime hazinesine katkı sağlanmıştır. Kelime hazinesi bilişsel alanla daha fazla ilgili olmakla beraber duyuşsal alana da katkısı mevcuttur. Dil, ilk olarak aile ve yakın çevreden öğrenilir ve bu nedenle sosyal ve kültürel bir anlam da taşır. Bireyin iç dünyası ile içinde bulunduğu toplum arasında da sıkı bir bağ vardır. “Kelime hazinesinde, günlük konuşma dilinde bulunan kelimeler kadar kelime bulunan; böylece pek çok değerden ve düşünceden mahrum olan bireylerden, toplum adına etkin, verimli bir güzellik ve fedakârlık beklenemez. Ayrıca bu insanlar her konuda daha kolay şartlandırılabilir ve aldatılabilirler.” Türk Dili dersini yalnızca anadili Türkçe olan öğrenciler değil, ikinci dili veya yabancı dili Türkçe olan öğrenciler de almaktadır. Duyuşsal kazanımlar yabancı öğrenciler için de geçerlidir.

Üniversiteler uzun geçmişi içinde üç temel aşamadan geçmiştir. Başlangıçta “eğitim” yönü ağır basan üniversiteler, sanayi toplumunun gerekleri içinde “araştırmacı” üniversite misyonunu yüklenmiştir. Bugünkü süreçte ise üçüncü misyon olarak üniversiteler, ekonomik ve sosyal kalkınmaya doğrudan katkı sağlamayı benimsemişlerdir. (Sakınç, Aybarç Bursalıoğlu 2012, 93) Bu katkının biri kamu ve özel kurumların ihtiyaç duyduğu meslek erbaplarının yetişmesidir veya hususen lisansüstü eğitimde ihtiyaç duyulan araştırmaların yapılmasıdır. Bu toplumun gerçekleriyle de örtüşmektedir. Diğer yandan öğrencilerin duyuşsal gelişimine katkının farklı faydaları da bulunmaktadır. Duyuşsal becerileri gelişmiş bireylerden oluşan işyerlerindeki ortamın daha huzurlu olması, meslek mensuplarının hitap ettikleri bireylerle daha iyi ilişkiler kurması beklenir. Duyuşsal becerilerin ediniminin bireyin kendi özel hayatına da olumlu etkileri olacaktır.

5. Öneriler

- Öğrenciyi pasif bir konumdan aktif pozisyona getirebilecek aktivite sayısının artması gereklidir. Bu bağlamda öğrencinin panel düzenlemesi, kitap eleştirilerinin incelenmesi kendisinin de kitap eleştirilerinde bulunması gereklidir. Mamafih bu alanda okuyan öğrencilerin Türkiye Türk Dili öğrenci komisyonu adı altında senede bir kez bu dersin varlığına, önemine ve bize kattıklarına dair geniş çaplı bir program düzenlenebilir.
- Bir dil o dilin kullanıldığı toplumun tarihini yansıtır. Bu sebeptendir ki bir dili öğrencinin benliğine sindirmesi, ona dünyaya farklı bakmayı öğretir. Bu perspektiften bakabilmesi için geçmişten günümüze dilin gelişimini sanat tarihi eserleriyle öğrenmeli, böylece görsel kazanımlar da sağlanmalıdır.
- Birikim eksikliği anlatımda özgünlüğü sağlayamamanın başlıca sebebidir. Bu nedenle sınıfta özgün, yalın, samimi, içten anlatımlarla ilgili Türk Edebiyatından seçilmiş örnekler okunabilir. Bu da öğrencinin kendini ifade edebilme, toplum karşısında konuşabilme ve özgüven kazanma konusunda destekleyici olacaktır.
- Topluma hizmet uygulamalarını tanımak ve bu konuyla ilgili Türkçe Eğitimi programlarında yer alan kazanımları kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmak; diğer disiplinlerle kendi disiplinini bütüncül bir yaklaşımla ilişkilirmek ve toplum ihtiyaçlarına karşı duyarlık geliştirerek bu konularda öğrencilerinin yaşamını zenginleştirmektir.
- Projeleri yürütürken hem proje içinde, hem proje dışında etkili iletişim kurabilmesi sağlanabilir.
- Panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılabilmesine imkan tanınabilir.
- Duyuşsal becerilerin gelişmesi için ders içi etkinliklerin arttırılması önemlidir. Bu anlamda drama derslerinin duyuşsal beceriyi olumlu yönde etkileyeceği açıktır. Derslerde kullanılan yöntem ve teknikler öğrencilerin bilgi, yetenek ve ilgilerine uygun şekilde planlanmalı ve tekdüzeliğinden kaçınılmalıdır. Duyuşsal becerinin gelişmesi iletişimin gelişmesiyle doğru orantılıdır. Bu nedenle dil

öğretimi bir ders olmanın dışına çıkmalı ve öğrencilerin kendilerini rahatça ifade edebilecekleri bir ortama dönüşmelidir.

Kaynaklar

- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim 1. kademedeki gerçekteleşme derecesinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Altunışık, R., Çoşkun, R., Yıldırım, E. & Bayraktaroğlu, S. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. 6.Baskı, Sakarya: Sakarya Kitabevi.
- Bacanlı, H. (2006). *Duyuşsal davranış eğitimi* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Bakioğlu, A. & Sılay, N. (2013). *Yüksek öğretim ve öğretmen yetiştirmede karakter eğitimi*. (2.Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bayhan, P.S. & Artan, İ. (2005). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Cebeci, S. (2012). *Dini danışma ve rehberlik*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Durdu, M. (2013). *Duyuşsal davranış eğitimi programının erinlik dönemi çocuklarının sosyal beceri düzeylerine etkisi*. Doktora tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Güven, İ. (2002). Yeni gelişmeler ışığında yüksek öğretimde yapısal dönüşümler. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 35(1-2).
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi, kavramlar-ilkeler-teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Öcal, M. (2004). *Eğitimde rehberlik*. Bursa: Düşünce Kitabevi.
- Sakınç S. & Bursalioęlu A. S. (2012). Yükseköğretimde küresel bir değişim: girişimci üniversite modeli. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2(2), 92-99.
- Semerci, N. & Özer, B. (2004). Duyuşsal davranışların kazandırılmasında tarih derslerinin öğretimının önemi. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2003). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.